

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Д.е.н., професор

Кузнецова Л.В.

–

“ ” –

2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності банківська справа

за темою:

Вплив глобалізації на розвиток банківської системи України

Виконавець:

студентка 41 групи КЕФ

Касса Аліна Петрівна

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Кузнецова Людмила Вікторівна

Одеса 2018

АНОТАЦІЯ

На дипломну роботу:
„Діяльність банків в умовах фінансової глобалізації”

Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, що виникають в процесі розвитку банків України в умовах впливу фінансової глобалізації..

Об'єктом дослідження виступає банківський сектор економіки України.

Мета дипломної роботи полягає в розробці концептуальних підходів і практичних пропозицій, що сприяють подальшому розвитку банків України в умовах фінансової глобалізації.

В роботі досліджено особливості сучасної фінансової глобалізації та її вплив на банки; виявлено загальні проблеми сучасного банківського сектору і узагальнено практику процесів злиття і поглинання банків; проведено аналіз впливу фінансової глобалізації на результати кредитної діяльності банків; визначено найбільш перспективні інструменти регулювання кредитної діяльності банків; розроблено необхідні пропозиції по розвитку банківських продуктів цифрової економіки з метою вирішення завдання модернізації банківської системи України.

.За результатами дослідження сформульовані основні напрямки та перспективи подальшого розвитку діяльності банків України під впливом фінансової глобалізації.

Рік виконання дипломної роботи 2017-2018 рік.

Рік захисту роботи 2018 рік.

Ключові слова : фінансова глобалізація, банки, злиття та поглинання банків, фінансовий результат банків, етапи фінансової глобалізації, цифрові технології у банках, банківські інновації .

Дипломна робота містить 84 сторінки, 7 таблиць, 14 рисунків, список літератури з 52 найменування.

ЗМІСТ	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ НА БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ	
1.1. Сутність фінансової глобалізації та її вплив на діяльність банків.....	6
1.2. Регулювання процесів впливу фінансової глобалізації на діяльність банків	16
Висновки до першого розділу.....	25
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ВПЛИВУ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ	
2.1 Етапи розвитку фінансової глобалізації та її вплив на діяльність банків.....	27
2.2 Аналіз тенденцій процесів злиття та поглинання в банківському секторі України	39
2.3 Оцінка впливу глобалізації на фінансових втрати банків України від кредитних операцій	45
Висновки до другого розділу.....	53
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
3.1 Концептуальні основи організації кредитної діяльності банків України в умовах впливу фінансової глобалізації	55
3.2 Перспективні напрямки інноваційної діяльності банків України	64
3.3 Використання цифрових фінансових технологій у банківській сфері... ..	68
Висновки до третього розділу.....	74
ВИСНОВКИ.....	76
Список використаних джерел.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. Для сучасних умов характерне суттєве зростання ролі банківського сектору в економіці країни, який має в своєму розпорядженні значні інвестиційні ресурси і тим самим здійснюють прямий вплив на економічне зростання, добробут суб'єктів ринкової економіки і макроекономічні процеси в цілому.

Фінансова глобалізація призводить до посилення чутливості національних банківських ринків від зовнішніх шоків, які виникають в результаті впливу ризиків зарубіжних фінансових систем. Таким чином, фінансові потрясіння, що виникли в одній країні, впливають на практично весь світовий банківський сектор, що підтверджує світова фінансова криза 2007-2009 років, яка поширилась на весь світ і призвела до криз у національних банківських системах. Кризові явища спостерігалися як у розвинених, так і в країнах, що розвиваються.

Як засвідчила фінансова криза 2007-2009 рр. банки зацікавлені в проведенні ризикових операцій з метою отримання надприбутків, чому сприяє недостатнє розкриття інформації - асиметрія інформації та недоліки у регулюванні таких операцій центральними банками.

Зазначене сприяє спотворення дії ринкових механізмів і конкуренції на ринках банківських послуг і сприяє появі фінансових «бульбашок». Все це призвело до перегляду інститутів та інструментів регулювання банківської діяльності на національному та міжнаціональному рівні. Питання про те, чи є в умовах впливу фінансової глобалізації нові підходи до регулювання банківського сектора ефективними і яким чином вони вплинуть на стабільність банківського сектора, залишається відкритим.

Проте, існує цілий ряд проблем, які потребують свого негайного вирішення і ускладнюють виконання банківським сектором свого основного призначення - забезпечення реальної економіки довгостроковими ресурсами. Не дивлячись на всі зусилля міжнародних і національних фінансових

регуляторів, підходи до регулювання банківського сектора залишаються проциклічними, що не сприяє стабільності і фінансової безпеки економіки.

Окреслені вище проблеми розвитку банківського сектору в умовах глобалізації, а також необхідність їх негайного вирішення, визначили вибір теми дослідження у роботі.

Об'єкт дослідження: банківський сектор економіки України. Предметом дослідження є сукупність економічних відносин, що виникають в процесі розвитку банків України в умовах впливу фінансової глобалізації.

Мета дослідження полягає в розробці концептуальних підходів і практичних пропозицій, що сприяють подальшому розвитку банків України в умовах фінансової глобалізації.

Відповідно до поставленої метою в дипломній роботі

були сформульовані наступні завдання:

- дослідити особливості сучасної фінансової глобалізації та її вплив на банки;
- виявити загальні проблеми сучасного банківського сектору і узагальнити практику процесів злиття і поглинання банків;
- провести аналіз впливу фінансової глобалізації на результати кредитної діяльності банків;
- визначити найбільш перспективні інструменти регулювання кредитної діяльності банків;
- розробити необхідні пропозиції по розвитку банківських продуктів цифрової економіки з метою вирішення завдання модернізації банківської системи України.

Методологічною і теоретичною базою дослідження є фундаментальні наукові праці українських та зарубіжних вчених в галузі банківської справи. Загальнонаукові принципи пізнання економічних процесів і явищ, такі як - діалектичний, системний методи пізнання, принцип історизму з'явилися методологічною основою дослідження в дипломній роботі. Ці принципи дозволили розкрити особливості фінансової глобалізації в сучасних умовах,

визначити тенденції розвитку банківського сектора, інститутів їх регулювання і нагляду в посткризових умовах. У дослідженні були використані такі методи, як порівняльний і статистичний аналіз, індукція і дедукція, метод угруповань.

Інформаційною базою дослідження стали національні і закордонні нормативні правові документи в галузі функціонування банківського сектора, публікації в українській та зарубіжній економічній літературі з питань банківського регулювання і нагляду, стратегії розвитку банківської системи України, підвищення її стійкості і конкурентоспроможності.

У якості інформаційних джерел використовувалися матеріали державної статистики, аналітичні матеріали Світового банку та НБУ, електронні ресурси мережі Інтернет, аналітичні висновки та огляди, підготовлені дослідницькими центрами.

ВИСНОВКИ

Основні результати проведеного дослідження зводяться до такого.

1. Одною із складових глобалізації є банківська діяльність, адже вона є основною передавальною ланкою впливу глобалізаційних процесів на економіку країн. Саме за допомогою банків, як основних фінансових інститутів, з'явилися можливості досить швидко отримувати та передавати фінансову інформацію незважаючи на кордони, використовуючи різноманітні банківські інструменти та технології.

2. Для того, щоб система регулювання і нагляду за банківським сектором не провокувала високий рівень фінансового важеля, має сенс ліквідувати відмінності в рівнях оподаткування боргу і капіталу на національному рівні. База оподаткування фінансових інститутів не повинна зменшуватися на процентні виплати, які отримують кредитори, і дивіденди, призначені акціонерам.

3. Одною з основних складових процесів фінансової глобалізації є вхід іноземного капіталу в національні банківські системи та зростання його впливу на їх розвиток у цілому. При цьому, з одного боку відбувається додатковий притік капіталу в банківський сектор економіки країни, що стимулює розвиток банківської системи та економіки країни, але й призводить до накопичення відповідних структурних ризиків, адже розвиток економіки країни та її банківського сектору стає залежним від зовнішнього фінансування.

4. Для активізації процесів консолідації необхідно здійснити низку заходів: активізувати участь органів державної влади в розвитку, стимулюванні та регулюванні процесів консолідації банків; стимулювати зниження вартості угод злиття за допомогою податкових механізмів; полегшити роботу з документацією, насамперед, спрощення системи ліцензування банків; залучати до консолідаційних процесів внутрішніх учасників ринку, зокрема, невеликі банки; розробити систему контролю за банківськими об'єднаннями; розробити систему підтримки банківського сектора для усунення негативних тенденцій; забезпечити інноваційний

розвиток банківського сектора

5. До основних проблем чинної системи управління кредитними ризиками, розв'язання яких сприятиме стабілізації конфліктів банків із боржниками, належать: нерозвиненість інституційних засад банківського регулювання щодо попередження НБУ і врегулювання конфліктів у разі появи проблемних банків у період кризи; брак належного контролю з боку центрального банку за наданням великих кредитів; слабкість консолідованого банківського нагляду в Україні; нерозвиненість ринкової інфраструктури врегулювання конфліктів банків із боржниками у формі інститутів фінансового омбудсменства та медіації; недостатній рівень обмеження монополії власників банків при прийнятті управлінських рішень щодо кредитування.

6. У останні роки розроблено безліч нових технологій, однак не існує єдиної стратегії їх застосування. Поява нових продуктів і послуг, що надаються банками, змушує їх прискорено проводити модернізацію, більш активно конкурувати з розробниками інноваційних програмно-технічних рішень, а також компаніями, що здійснюють свою діяльність у фінансовій сфері і застосовують новітні технології.

7. Проникнення прогресивних інформаційних технологій призводить до розмиття банківських функцій, а банки, у свою чергу, поступово втрачають експертну функцію, яка переходить до віртуальних спільнот, і логічним продовженням цифровий трансформації фінансової системи стане повний перехід банківських послуг в онлайн-простір - створення віртуального банку.

Список використаних джерел

1. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.. – К.: КНЕУ, 2010. – 600 с.
2. Операції комерційних банків / Р. Коцовська, В. Ричаківська та ін. – Львів: ЛБІ НБУ, 2009. – 500 с.
3. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності. – К.: Знання, 2006. – 311 с.
4. Edmister R. Financial Institutions Markets and Management. – New-York: McGraw-Hill, 1986. – 521 p.
5. Родрик Д. Экономика решает: сила и слабость «мрачной науки» [Текст] / Дэни Родрик; пер. с англ. Е. Головляницыной. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 256 с.
6. Federal Deposit Insurance Corporation (US). Failed Bank List [Electronic resource] – Access mode: <https://www.fdic.gov/bank/individual/failed/banklist.html>
7. Аглиетта М. Деньги между насилием и доверием: [Текст] / Мишель Аглиетта, Андре Орлеан; пер. с фр. И.А. Егорова; под науч. ред. Н.А. Макашевой. – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2006. – 365 с.
8. Зелизер В. Социальное значение денег: деньги на булавки, чеки, пособия по безработице и другие денежные единицы [Текст] / Вивиана Зелизер; перевод с англ. А.В. Смирнова и М.С. Добряковой; под науч. ред. В.В. Радаева [Предисловие В.В. Радаева]. – М.: Дом интеллектуальной книги; Издательский дом ГУ ВШЭ, 2004. – 284 с.
9. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.
10. Зверяков М. І. Формування системи індикаторів фінансової стійкості банківської систем / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2012. - №4 – С. 3-12.
11. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Зверяков, О.М. Зверяков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.

12. Rickards J. The Death of Money: The Coming Collapse of the International Monetary System. / James Rickards – N.Y.: Penguin Group, 2014. [Electronic resource]
– Access mode: http://www.riosmauricio.com/wp-content/uploads/2014/11/Rickards_The-Death-of-Money.pdf
13. Катасонов В. Мировая финансовая пирамида. Финансовый империализм, как высшая и последняя стадия капитализма. / Валентин Катасонов. – М.: Книжный мир, 2016. – 288 с.
14. Encyclopedia of Business in Today's World. Charles Wankel, General Editor. – Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Ink., 2009. – 2024 p.
15. Goverde H. Power in Contemporary Politics: Theories, Practices, Globalizations / [Electronic resource] Henry Goverde, Philip G. Cerny, Mark Haugaard, Howard H. Lentner. – Access mode: DOI: 10.4135/9781446219935
16. Флигстин Н. Архитектура рынков: экономическая социология капиталистических обществ XXI века [Текст] / Нил Флигстин; пер. с англ. А.А. Куракина; под науч. ред. В.В. Радаева. – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. – 392 с.
17. Carchedi G. Imperialism, Dollarization and the Euro. / Guglielmo Carchedi // A World of Contradictions: Socialist
18. Register 2002. Eds. L. Panich and C. Leis London: The Merlin Press, 2001. – P. 153-173.
19. Арриги Дж. Долгий двадцатый век: Деньги, власть и истоки нашего времени / Джованни Арриги / пер. с англ. А.Смирнова и Н. Эдельмана. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. – 472 с.
20. Родрик Д. Парадокс глобализации: демократия и будущее мировой экономики [Текст] / Дэни Родрик; пер. с англ.
21. И. Эдельмана; под науч. ред. А.Смирнова. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2014. – 576 с.
22. Катасонов В.Ю. Россия и Запад в XX веке. История экономического противостояния и сосуществования / В.Ю Катасонов; отв. ред. О.А.Платонов. – М.: Институт русской цивилизации, 2015. – 736 с.
23. Брендо Т.В. Глобализация мировой экономики / Т.В. Брендо, Г.Ю.

Волков, О.А. Миронова. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 311 с.

24. Что есть что в мировой политике [Текст]: словарь-справочник / Е.В. Ананьева, В.И. Батюк, М.В. Братерский (рук. авт. колл.) и др.; Нац.-исслед. ун-т «Высшая школа экономики». – М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2016. – 366, [2] с.

25. International Encyclopedia of the Social Sciences, 2nd ed. Vol. 3. William A. Darity Jr., Editor in Chief. – Farmington

Hills, MI: Macmillan Reference USA, 2008. – 627 p.

27. Sacks J.D. Brazil's Financial Train Wreck [Electronic resource] // Project Syndicate. – January 17, 1999. – Access mode: <https://www.project-syndicate.org/commentary/brazil-s-financial-train-wreck?barrier=true>

28. Williamson J. What Washington Means by Policy Reform [Electronic resource] // Chapter 2 from Latin American Adjustment: How Much Has Happened? Ed. by John Williamson. – April 1990. – Access mode: <https://piie.com/commentary/speeches-papers/what-washington-means-policy-reform>

29. 20 років капіталізму в Україні. Історія однієї ілюзії. За редакцією Кирила Ткаченка. – К.: ТОВ «АРТ КНИГА», 2015. – 268 с.

30. Єщенко П.С. Фінансіалізація у водоверті глобальної економіки / Єщенко П.С., Н.Г. Самко. – Київ: Знання України, 2016. – 355 [1] с.

31. Колодко Г. Глобализация, трансформация, кризис – что дальше? / Г.В. Колодко; ввoдная глава Р.С. Гринберга. – М.: Магистр, 2015. – 176 с.

32. Кораблин С. Великая депрессия. Украина [Электронный ресурс] / Сергей Кораблин – Режим доступа: <http://gazeta.zn.ua/macrolevel/velikaya-depressiya-ukraina-.html>

33. Кинг С.Д. Когда заканчиваются деньги. Конец западного изобилия [Текст] / Стивен Д. Кинг; пер. с англ. Д. Кралечкина; науч. ред. перевода Т. Дробышевская. – М.: Изд-во Института Гайдара, 2016. – 360 с.

34. Національний банк України. Офіційний сайт. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.bank.gov.ua/>. – Дата доступа: 15.03.2018.

– Steger M.B. Globalization: A Very Short Introduction / Manfred B. Steger. – Oxford (UK): Oxford University Press, 2013. 151 p.

35. Рикардс Дж. Смерть денег. Крах доллара и агония мировой финансовой системы / Джеймс Рикардс; [пер. с англ. О.В. Улантиковой]. М.: Яуза: Эксмо, 2015. – 432 с.
36. Стиглиц Дж.Ю. Глобализация: тревожные тенденции / Джозеф Юджин Стиглиц; пер. с англ. и примеч. Г.Г. Пирогова. – М.: Мысль, 2003. – 300 с.
37. McMurtry J. The Cancer Stage of Capitalism: From Crisis to Cure / John McMurtry; 2nd edition. – L.: Pluto Press, 2013. – 378 p.
38. Про інноваційну діяльність [Электронный ресурс]: Закон Украины, 4 июля 2002 г., 40–IV, с изм. // Режим доступа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15> – Дата доступа: 15.03.2018.
39. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / Статистичний збірник. Державна служба статистики України. Відповідальний за випуск О. О. Кармазіна. – Київ, 2015 – 255с.
40. Карчева І. Я. Сучасні тенденції інноваційного розвитку банків України в контексті концепції Банк 3.0./ І. Я. Карчева/ [Электронный ресурс] // Фінансовий простір. – 2015. – № 3 (19). – С. 299–305. – Режим доступа: <http://fp.cibs.ck.ua/files/1503/15kijsti.pdf> – Дата доступа: 18.03.2018.
41. Де народжуються інновації: 7 найцікавіших банківських лабораторій [Электронный ресурс] // Finance.ua. – 09.06.2017. – Режим доступа: news.finance.ua/ua/news/-/352109/de-narodzhuyutsya-innovatsiyi-7-najtsikavishyh-bankivskyh-laboratorij.
42. Balling M., Hennessy E. Corporate Governance, Financial Markets and Global Convergence. – Boston: KluwerAcademic Publishers, 1997. – 368 p.
43. Minoiu C., Reyes J.A. A Network Analysis of Global Banking: 1978–2009. – IMF Working Paper 11/74, 2011. [3] Прасад Э. Доллар властвует – за неимением вариантов. URL: [\(17.05.2018\)](#).
44. Финансовые компании находятся под влиянием цифровой трансформации бизнеса. URL: [http://www3.ru.ts.fujitsu.com/news \(22-05-2017\)](http://www3.ru.ts.fujitsu.com/news (22-05-2017)).
45. Доклад PwC о технологии блокчейна. URL: [https://bits.media/news/doklad-pwc-o-tekhnologii-blokcheyna \(17.05.2017\)](https://bits.media/news/doklad-pwc-o-tekhnologii-blokcheyna (17.05.2017)).
46. Стратегия развития цифрового банкинга в Республике Беларусь на 2016–2020 годы. URL: <http://www.nbrb.by->

[/Legislation/documents/DigitalBankingStrategy2016.pdf](#)

47. Levitt, T. The Globalization of Markets / T. Levitt - Harvard Business Review, May - June 1983, P. 92 – 102.

48. Macroeconomic Assessment Group Final Report Assessing the macroeconomic impact of the transition to stronger capital and liquidity requirements. Bank for International Settlements December 2010 P.9
<http://www.bis.org/publ/othp12.pdf>

49. Macroprudential policy tools and frameworks. Update to G20 Finance Ministers and Central Bank Governors. -FSB, BIS. - February, 2011.

50. Minoiu, Camelia, and Javier A. Reyes, 2011, "A Network Analysis of Global Banking: 1978-2009" IMF Working Paper 11/74 (Washington: International Monetary Fund).

51. Myers, P. The 1988 Basle Accord – Destroyer of Japan’s Finance System. <http://www.mailstar.net/basle.html>

52. Paech P. Systemic risk, regulatory powers and insolvency law The need for an international instrument on the private law framefork for netting // Institute for Law and Finance. Goethe Uneversitat Frankfurt. Working paper #116. Frankfurt am main. 2010.

53. Record of the Interim Financial Policy Committee Meeting 16.03.2012 // 28.03.2012. URL: http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/records/fpc/pdf/2012/rec_ordl203.pdf.

54. Review of the Differentiated Nature and Scope of Financial Regulation. Key Issues and Recommendations. -Joint Forum (BIS, IOSCO, IAIS) // <http://www.bis.org/publ/joint24.pdf>

55. Sterdyniak H. Les maledictions de la globalisation financiere. - Mode of access: <http://www.ofce.sciences-po.fr/clair&net/clair&net753.htm>

56. Stiglitz, J.E. Globalization and its discontents. - New York: W.W. Norton & Co., 2002.

57. The Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act: Public Law 111-203-July 21, 2010 / U.S. Government Printing Office. P. 2-12: [сайт]. URL: http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-111_lpubl203/pdf/PLAW-111publ203.pdf (дата обращения: 20.10.2017).